

1882

KONYA TİCARET ODASI
KONYA CHAMBER OF COMMERCE

NİJERYA ÜLKE RAPORU

Dış Ticaret Servisi
Ocak 2018

İÇİNDEKİLER

<i>1. ÜLKE KİMLİĞİ</i>	3
<i>1.2. GENEL BİLGİLER</i>	4
1.2.1. Coğrafi Konum.....	4
1.2.2. Siyasi ve İdari Yapı.....	4
1.2.3. Nüfus ve İşgücü Yapıcı.....	4
<i>1.3. GENEL EKONOMİK DURUM</i>	5
1.3.1. Ekonomik Yapı.....	5
SEKTÖRLER	7
<i>2.1. SEKTÖRLER</i>	7
2.1.1. Tarım ve Hayvancılık.....	7
2.1.2. Sanayi.....	7
2.1.3. Madencilik.....	8
DIŞ TİCARET	10
<i>4.1. DIŞ TİCARET</i>	10
4.1.1. Genel Durum.....	10
4.1.2. Başlıca Ürünler İtibariyle Nijerya'nın İhracatı (Bin Dolar).....	10
4.1.3. Başlıca Ürünler İtibariyle Nijerya'nın İthalatı (Bin Dolar).....	11
4.1.4. Başlıca Ülkeler İtibariyle Nijerya'nın İhracatı (Bin Dolar).....	12
4.1.5. Başlıca Ülkeler İtibariyle Nijerya'nın İthalatı (Bin Dolar).....	12
TÜRKİYE İLE TİCARET	13
<i>5.1. TÜRKİYE İLE TİCARET</i>	13
5.1.1. Türkiye - Nijerya Dış Ticaret Verileri (Bin Dolar).....	13
5.1.2. Türkiye'nin Nijerya'ya İhracatında Başlıca Ürünler (Bin Dolar).....	13
5.1.3. Türkiye'nin Nijerya'ya İthalatında Başlıca Ürünler (Bin Dolar).....	14
KONYA İLE TİCARET	14
<i>6.1. KONYA İLE TİCARETİ</i>	14
6.1.1.Konya – Nijerya 2016 Yılı İhracat Kalemleri.....	14
6.1.2.Konya – Nijerya 2016 Yılı İthalat Kalemleri.....	15
6.1.3.Türkiye-Nijerya-Konya Yıllara Göre İthalat / İhracat Rakamları.....	16
6.1.4. Odamız Verilerine Göre Nijerya'ya İhracat Yapan Başlıca Firmalar.....	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.

NİJERYA HAKKINDA GENEL BİLGİLER

1. ÜLKE KİMLİĞİ

Resmi Adı	: Nijerya Federal Cumhuriyeti
Yönetim Biçimi	: Federal Başkanlık Cumhuriyeti
Devlet Başkanı	: Muhammadu Buhari
Devlet Başkanı Yrd.	: Yemi Osinbajo
Nüfusu	: 182 milyon
Yüzölçümü	: 923.770 km ²
Resmi Dil	: İngilizce Yerel Diller: Hausa, Igbo, Yorubo.
Dini Yapı	: İslam: %43,6, Protestanlık: %40,8 (Pentakostalizm: %18, Anglikanizm: %12,3), Katolikler: %9,3, Animizm: %5,9
Başkent	: Abuja
Para Birimi	: Nijerya Nairası
Saat Farkı	: GMT+1 (Türkiye saatine göre 1 saat geridedir.)

1.2. GENEL BİLGİLER

1.2.1. Coğrafi Konum

Batı Afrika ülkesi olan Nijerya'nın kara yüzölçümü (land area) toplam 923.770 km²'dir. Yüzölçümün %7,6'sı ormanlık, %77'si tarım arazisidir. Kara sınırı 4.037 km'dir. Bölgenin en geniş topraklara sahip ülkelerinden birisidir. Ülkenin 853 km uzunluğundaki deniz kıyıları ise güneyinde yer alan Atlas Okyanusu ve Gine körfezine açılır.

Ülkede başlıca coğrafi oluşumlar Adamawa ve Jos platoları, Nijer nehri ve Nijer deltasıdır. Ülkenin kuzeyinde yer alan çöl bölgesi de iklim bakımından önemli etkisi olan bir coğrafi oluşumdur. Ülkede "Y" şeklinde birleşen ve Atlas Okyanusuna dökülen Nijer ve Benue nehirleri ülke coğrafyasını üç ana bölgeye böler niteliktedir. Tropik iklime sahip olan Nijerya'da bu iki nehir bitki örtüsü oluşumunda da önemli rol oynamaktadır.

1.2.2. Siyasi ve İdari Yapı

Nijerya, 36 Eyalet ve bir Federal Başkent (Abuja) bölgesinden oluşan federal cumhuriyettir. 1 Ekim 1960 tarihinde İngiltere'den bağımsızlığını kazanmıştır. 1999 yılında demokrasiye geçilmiştir. 1999'da kabul edilen anayasaya göre "İkili Meclis Sistemi"ne sahip ülkede yürütmenin başı Devlet Başkanı'dır.

Nijerya, başkanlık sistemi ile yönetilmektedir. Yürütme yetkisi, halk tarafından doğrudan seçilen Devlet Başkanı'na verilmiştir. Hükümet, Devlet Başkanı tarafından oluşturulmaktadır. Yazılı bir kural olmasa da Nijerya'da Devlet Başkanlığı görevinin Hıristiyan ve Müslümanlar arasında dönüşümlü yapıldığına dair bir anlayış söz konusudur. 2015 yılı Mart ayında yapılan seçimlerde Muhammadu Buhari Nijerya'nın Devlet Başkanı olmuştur.

Parlamento; Temsilciler Meclisi (360 üye) ve Senato (109) olmak üzere, iki ayaklıdır. Süreleri 4 yıldır. İdari yapı üç bölümden oluşmaktadır: Federal Hükümet, Eyalet Hükümeti ve Yerel Belediyeler.

1.2.3. Nüfus ve İşgücü Yapısı

Batı Afrika ülkesi olan Nijerya, 182 milyon nüfusu ile Afrika'nın en kalabalık ülkesi ve Güney Afrika'dan sonra Sahra-Altı Afrika'nın ikinci büyük ekonomisidir. Nüfusun yaklaşık %55'i Müslüman ağırlıklı kuzey eyaletlerde, %45'i ise Hıristiyan ağırlıklı güney eyaletlerde yaşamaktadır. Nijerya nüfusunun 2022 yılında 200 milyonu geçmesi beklenmektedir. Müslüman nüfus en az Lagos'ta bulunmaktadır.

Nüfusun şehirleşme (87 milyon) oranı yaklaşık %48'tir. En kalabalık şehrin nüfusu (14 milyon) genel şehir nüfusuna oranı %16'dır. Öte yandan; ülkede nüfus artış hızı 2011 yılından beri düşüş trendi içinde olup, 2015 yılı oranı %2,6'dır. Kadınlar toplam nüfusun %49'unu oluşturmaktadır. Ülke genç bir nüfusa sahiptir. Nüfusun %44'ü 0-14 yaş ve %53'ü 15-64 yaş aralığındadır.

Dünya Bankasına göre; Nijerya'nın 2014 yılı toplam iş gücü (labour force) yaklaşık 56 milyon olup, %42'si kadındır. İşsizlik (toplam iş gücü içindeki) oranı ise %7,5'tur. Ancak, 15-24 yaş grubundaki işsizlik daha yüksek olup, %14 oranındadır.

Kentleşme artmaktadır. Ancak, pek çok gelişmekte olan ülkede olduğu gibi, şehir ve kırsal alan arasında gerek alt yapı gerekse sosyal olanaklar açısından büyük uçurumlar bulunmaktadır. Örneğin, şehir nüfusunun %73'ü sağlıklı suya erişim sağlayabilirken, kırsal nüfusun %40'ı aynı olanağa sahip bulunmaktadır.

Ülkede tüketimin düşük olması üretim artışını engellemekte, bu durum ekonomik kalkınmanın yavaşlamasına neden olmaktadır. İşsizlik ülkede suç oranının yüksek olmasında rol oynayan en önemli faktörlerden birisidir.

Okuryazarlık oranı son 20 yılda artış göstermiştir. Ancak artış, erkekler arasında daha yaygındır. Erkek nüfusun okuryazarlık oranı %80 civarındadır. Bayanların okuryazarlık oranı ise %60'lar düzeyindedir. Lagos'ta okuryazarlık %90'a çıkarken, Yobe'de %25, Borno'da %27 düzeyinde kalmaktadır.

Devletin bütçeden eğitime ayırdığı pay da yıllar itibariyle gittikçe artış göstermektedir. Son 10 yılda üniversite sayısında artış görülmüştür. Nijerya'da 40 federal ve 44 eyalet statüsünde olmak üzere toplam 84 devlet üniversitesi ve 80'e yakın özel üniversite bulunmaktadır.

1.3. GENEL EKONOMİK DURUM

1.3.1. Ekonomik Yapı

2009 yılında 270 milyar dolar seviyesindeki GSYİH, 2014 yılında 568 milyar dolarla zirve yapmıştır. 2015 ve 2016 yıllarında ise düşüşe geçerek sırasıyla 494 milyar dolar ve 406 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. 2017 yılında ise milli gelirin yaklaşık 400 milyar dolar olacağı tahmin edilmektedir.

KDV oranı %5'tir. Nijerya, Afrika'nın (ECOWAS dahil) en düşük KDV oranına sahip ülkesidir. IMF, düşen petrol gelirlerini mahsuben, bütçe gelirlerinin artırılması amacıyla KDV oranının yükseltilmesini ve vergi tabanının genişletilmesini tavsiye etmektedir.

Hükümet 2016 bütçesinde öngörülen geliri sağlayamamıştır. Döviz gelirindeki azalma, ithalatın finansmanını da olumsuz etkilemektedir. Ekonomi durgunluk (resesyon) içindedir. Moody's tahminine göre petrol üretiminin 2,2 milyon varil/gün seviyesinde gerçekleşmesi halinde 2017 büyümesinin %2,5 olması öngörülmektedir.

Milli gelirdeki artış veya azalışta, petrol üretimi ve uluslararası piyasa fiyatlarından kaynaklanan gelir artışı (veya azalışı) etkili olmaktadır. Zira ekonomisi petrole dayanan Nijerya, toplam 37 milyar varille dünyanın 9. büyük rezervine sahip olup, 2015 yılında 13. büyük petrol üreticisi (1,7 milyon varil/gün) ve 6. büyük petrol ihracatçısı (2,1 milyon varil/gün) ülke olmuştur.(OPEC)

Ancak, ülkenin en önemli petrol sahasını oluşturan Nijer Deltası'ndaki siyasi gerilim ve petrol tesislerine yönelik sabotajlar, ülkenin %100 kapasite ile petrol üretim ve ihracatını engellemektedir. Nijer Deltası bölgesi, ülkenin en yoğun nüfuslu ve en fakir bölgelerinden biridir aynı zamanda. 2005 yılında 2,3 milyon varil/gün olan petrol üretimi, petrol altyapısına yapılan saldırılar nedeniyle 2015 yılında 1,7 milyon varil/gün seviyesine kadar gerilemiştir (OPEC). İç güvenlik sorunu ve üretim azalmasına ilaveten uluslararası piyasalarda 2014 yılının ikinci yarısından beri petrol fiyatının %50-60 oranında düşük seyretmesinin de etkisiyle Nijerya'nın 2012 yılına ait 99 milyar dolar düzeyindeki ihracat gelirinin 2015 yılında 42 milyar dolara düşmesine yol açmıştır. Petrol satışı, miktar bazında da düşüş içindedir. Ham petrol rafineri işleme kapasitesi toplam 445 bin varil/gündür.

Kaliteli ve ucuz maliyetli petrolünün yanında, dünyanın 9. büyük doğal gaz rezervine de (5,2 trilyon m³) sahip bulunmaktadır. Üretim miktarı 85 milyar m³, ihracatı ise 27 milyar m³'tür. Afrika'da Cezayir'den sonraki tek doğal gaz ihracatçısıdır. 2015 yılında 8,2 milyar dolarlık gaz ihracatının %32'sini Japonya ithal etmiştir.

Tüm bu gelişmelere rağmen, Nijerya mülkiyet edinme, inşaat izinlerinin çıkarılması, uluslararası ticaret ve vergi ödeme gibi hususlarda yaşanan sıkıntılar sebebiyle iş yapmanın zor olduğu bir ülke olarak değerlendirilmektedir. Nijerya, Dünya Bankası'nın raporlarına göre iş yapmanın oldukça zor olduğu ülkeler arasında yer almaktadır.

Nijerya, dünyada gelir dağılımının en bozuk olduğu ülkelerden birisidir. Nijerya, dünyada gelir dağılımının en bozuk olduğu ilk 10 ülke arasındadır. Güney Afrika Cumhuriyeti ve Kenya'dan sonra gelir dağılımının en kötü olduğu 3. ülkedir. Yolsuzluk Algılama Endeksinde 183 ülke arasında 143. sırada yer almıştır.

1.3.2. Temel Ekonomik Göstergeler

	Birim	2014	2015	2016	2017*
GSYİH (cari fiyatlarla)	milyar \$	568	494	406	401
GSYİH büyüme	%	6,3	2,7	-1,5	0,8
GSYİH kişi başı (cari fiyat)	\$	3.269	2.763	2.211	2.123
GSYİH kişi başı (satın alma gücü)	\$	6.061	6.121	5.942	5.960
Enflasyon (tüketici fiyatları)	%	8,0	9,0	15,7	17,4
İşsizlik / toplam işgücü	%	7,8	9,0	12,7	-
Toplam Tasarruf / GSYİH	%	-2,2	-3,5	-4,4	-5,0
Kamu Geliri / GSYİH	%	10,5	7,6	4,8	5,7
Kamu Gideri / GSYİH	%	12,7	11,1	9,3	10,7
Toplam Kamu Borcu / GSYİH	%	10,6	12,1	18,6	23,3
Cari İşlemler Dengesi	milyar \$	0,9	-15,8	2,6	4,0
Cari İşlemler Dengesi / GSYİH	%	0,16	-3,19	0,64	0,99
Genel İhracatı**	milyar \$	103	56	35	-
Hampetrol ihracatı (GTİP:2709)**	milyar \$	75	44	27	-

Kaynak: IMF (2017 Nisan)

SEKTÖRLER

2.1. SEKTÖRLER

2.1.1. Tarım ve Hayvancılık

1970'li yıllarda petrol sanayinin hızla gelişmesi üzerine tarımın GSYİH içindeki payı %40'lardan %21'e düşmüştür. Ancak halen nüfusun çoğunluğunu (%60'ını) istihdam etmektedir. Nijerya 1960 yılında bağımsız olduğunda, önemli ölçüde tarım ürünleri ihracatçısı olmasına rağmen, tarımın ekonomiye katkısının yıllar itibarıyla azalması sonucunda, tarım (ve gıda) ürünleri ithalatçısı konumuna gelmiştir. 1970 yılından beri, tarımın yeniden canlandırılması amacıyla çeşitli girişimlerde bulunulmuş, ancak, uygulanan politikalar ve yatırımlardaki eksiklik nedeniyle, bu girişimler pek etkili olamamıştır.

Tarımın geri kalmasında rol oynayan önemli faktörler ise, pek çok tarım arazisinin küçük oluşu, tarımsal mekanizasyonun yetersiz olması, tarımsal girdi temininin oldukça yetersiz oluşu ve modern teknolojiye sınırlı erişimdir. Ayrıca, toprak sahipliği kanunları da sorun yaratmaktadır. Hükümet toprak sahipliğini liberalleştireceğini belirtmiştir. Var olan yasalara göre toprak devlete aittir.

Nijerya'da tarım sektörünün modernizasyonu için önemli yatırımlara ihtiyaç duyulmaktadır. Kuzeydeki çölleşme ve orta ve güney kesimdeki erozyon tarım alanındaki en önemli tehditler arasında gösterilmektedir.

Üretimi yapılan tarımsal ürünler; monyak (cassava), mısır, pirinç, tatlı patates (yams), soya, zencefil, fasulye, bakliyat, soğan, domates, kavun ve bazı sebze türleri ile kakao, pamuk, palm yağı ve kauçuktur. Üretim çok düşük olup, ülke ihtiyacını karşılamaktan uzaktır. Ülkede hayvancılık ve balıkçılık oldukça sınırlı düzeydedir.

Ülkede önemli tropik yağmur ormanı varlığı bulunmakta olup, Nijerya'nın Afrika'daki en büyük kereste üreticisi olduğu tahmin edilmektedir. Yıllık 150 milyon m³ kereste elde edilmektedir. Ülkedeki kereste üretiminin büyük kısmı yakıt olarak kullanılmaktadır.

2.1.2. Sanayi

Nijerya'da endüstri geleneksel olarak küçük çaplı imalat ve işleme tesislerinden oluşmaktadır. Faaliyet genel olarak belli başlı kentsel alanlarda yoğunlaşmıştır. Sanayinin %60'ı Lagos ve çevresinde yer almaktadır. Kano, Kaduna ve Ibadan diğer imalat sanayi merkezleridir. Petrol endüstrisi ise Port Harcourt ve Warri'de yoğunlaşmıştır. Sanayi üretimi iç piyasaya yöneliktir. Ancak, çoğu kaçak yollarla piyasaya giren Uzak Doğu'nun ucuz (ve taklit) ürünleri zayıf durumdaki yerel sanayiyi rekabette zorlamaktadır.

Sanayi üretimi ise, çimento, otomobil/otobüs/pickup (montaj), tekstil (hazır giyim), ayakkabı, ağaç ürünleri, deterjan, kauçuk, gıda işleme (palm yağı, şeker), içecekler (meşrubat/meyve suları) ve tütündür (Nijerya İstatistik Kurumu). Ancak söz konusu iç üretim, ülke ihtiyacını karşılamaktan uzaktır.

Nijerya'nın ağır sanayi sektörü ise gelişmemiştir. 1970'lerde artan petrol gelirleri ile birlikte hükümet özellikle çelik, petrokimya, gübre ve metal sanayinin devlet eliyle geliştirilmesine dayalı ağır sanayi politikası benimsemiştir. Çelik sanayi, kendine yeten sanayileşmenin temeli olarak görülmüş; ancak 10 milyar dolarlık bir kaynak tahsisine rağmen fazla gelişmemiştir. Yönetim zayıflığı ve fon yetersizliği sektördeki geri kalmışlığın başlıca nedenleridir.

Petrokimya sektöründe olduğu gibi ülkede üretilen enerji kaynaklarına dayalı endüstrileri geliştirmede de görece olarak daha başarılı olunmuştur. Port Harcourt'ta Kurulu doğal gazı girdi olarak kullanan ulusal gübre şirketi NAFCON diğer kamu kuruluşlarına göre daha başarılı olmuştur. Ancak, son yıllarda büyük borcu bulunmakta ve düşük kapasite ile faaliyet göstermektedir.

Ağır sanayi sektörünün yeterince gelişmediği ülkede petrol gelirlerinin artması ile birlikte hükümet özellikle çelik, petrokimya, gübre ve metal sanayinin devlet eliyle geliştirilmesine yönelik ağır sanayi politikasını benimsemiştir. Ülkede tekstil, içecek, sigara, deterjan ve çimento sanayileri endüstriyel üretimin %60'ını oluşturmaktadır.

Diğer birçok Afrika ülkesinin aksine Nijerya önemli dış ticaret fazlası veren bir ülke konumunda olup gerek ihracatı, gerekse ithalatının büyüklüğü itibarıyla Afrika kıtasının en önemli birkaç ülkesinden birisidir.

Sanayi açıdan önde gelen bazı şehirler; Lagos, Onitsha, Kano, İbadan, Harcourt, Aba, Maidugur ve Jos'tur. Öte yandan, son yıllarda Nijer Delta bölgesindeki enerji üretim sahalarına ve elektrik tesislerine yönelik terör saldırılarından kaynaklanan elektrik kesintileri sanayi tesislerinin üretim miktarlarını ve personel sayısını azaltmalarına yol açmıştır.

2.1.3. Madencilik

Nijerya petrol (ve doğal gaz) dışında granit, mermer, kireç taşı, kalay, kömür, demir, kurşun, çinko ve altın varlığı bakımından da oldukça zengin bir ülke konumunda olmakla beraber maden varlığının önemli bir kısmı henüz ekonomiye kazandırılmamıştır. Ülkede kaya tuzu, kaolin, tantalit, bentonit, fosfat, mermer ve uranyum yatakları da bulunmaktadır.

2.1.4. İnşaat

2000 yılından beri petrol fiyatlarındaki yükselişe bağlı olarak kamu harcamalarında artış görülmüş ve bu kaynak altyapı eksikliklerine yöneltilmiştir. Bütçede yol ve inşaat projeleri için ayrılan payda son yıllarda artış görülmektedir. Bitirilmemiş yolların tamamlanması, kötü durumdaki yolların rehabilite edilmesi ve yeni yol yapımı için bütçeden önemli ölçüde kaynak ayrılmaktadır.

Ülkede şehirlerde kronik bir konut açığı bulunmaktadır. Konutlar ortalama bir Nijeryalıya göre çok pahalıdır. Ülkede yaklaşık 16 milyon konut açığının bulunduğu tahmin edilmektedir. Kentli nüfusun hızla artması nedeniyle konut açığı da giderek artmaktadır. İçinde bulunduğumuz yıllarda kentli nüfusu kırsaldaki nüfusu geçmiştir.

Nijerya’da hükümetlerin en önemli öncelikleri arasında fiziksel altyapının geliştirilmesi yer almaktadır. Ülkenin en önemli inşaat projesi Abuja’da yeni başkent inşasıdır. Üç milyon nüfuslu şehir için plan 1978’de yapılmış ve inşaat 1980’de başlamıştır. 1991’de Abuja başkent ilan edilmiştir. Bakanlıkların birçoğu Abuja’ya nakledilmiştir. 2003 yılında Abuja Afrika Oyunları’na ev sahipliği yapmıştır. Lagos ise ülkenin ticari ve mali merkezi konumundadır.

2.1.5. Enerji

Nijerya doğal kaynaklar bakımından zengin bir ülkedir. 800 km’lik sahilinde yer alan bataklık ve haliçlerle Nijer Nehri Deltasında petrol ve gaz rezervleri bulunmaktadır. Ülkede 1956 yılında petrol keşfedilmiş ve 1970’li yıllardan itibaren de ekonomik olarak petrol üretimi başlamıştır.

Ancak, Afrika’nın en büyük ekonomisi olarak da tanımlanan Nijerya son 20 yılın en kötü ekonomik krizini yaşamaktadır. Düşük petrol fiyatı ve azalan federal devlet geliri, milli paranın değerini azaltmış ve piyasada kronik döviz sıkıntısı/darlığı yaşanmasına yol açmıştır. Petrol ve doğalgaz üretim ve yükleme sahalarına yapılan terör saldırıları, üretimi 600bin varil/gün’e kadar azalmasına yol açmıştır. Üretimin gelecek beş yılda 3 milyon varile çıkarılabilmesi içinse yıllık 18-20 milyar dolar yatırım gerekmektedir. Federal Hükümetin 2016 & 2017 yılı bütçe hedefi 2,2 milyon varil/gün petrol üretimidir.

2.1.6. Bankacılık

Finans sektörünün 1986 yılında yapılanması neticesinde döviz arbitrajından sağlanan kolay karlar nedeniyle banka sayısında hızlı bir artış olmuştur. 1985 yılında 41 olan banka sayısı 2000’li yıllarla birlikte 100’e ulaşmıştır.

Nijerya Merkez Bankası 2004 yılında bir açıklama yaparak minimum ödenmiş sermaye miktarının 2005 Aralık ayından itibaren 25 milyar Naira’ya (187 milyon dolar) yükseltileceğini belirtmiştir. Kanunun yürürlüğe girmesi finansal sistemde önemli değişimlere neden olmuş ve kayıtlı banka sayısı 89’dan 25’e düşmüştür. Sadece 6 banka başka bankalarla birleşmeye gerek duymadan bu koşulu sağlamayı başarmış diğer bankalar yeni gruplar oluşturarak birleşmişlerdir. Yeni bankalar finansal açıdan daha kuvvetli duruma gelmişlerdir. 2016 yılı itibarıyla Merkez Bankasına kayıtlı olarak 6 çeşit finansal faaliyet söz konusu olup, bu kapsamdaki ticaret bankası sayısı 22’dir.

DIŞ TİCARET

4.1. DIŞ TİCARET

4.1.1. Genel Durum

Nijerya dış ticaret fazlası veren bir ülkedir. Gerek ihracatı, gerekse ithalatının büyüklüğü itibariyle Afrika kıtasının en önemli birkaç ülkesinden birisidir. Özellikle son 10 yılda ülkenin önemli bir ticaret fazlası verdiği görülmektedir. Bu durum genel olarak petrol ihracatı ve artan petrol fiyatlarıyla ilgilidir. 2012 yılında 143 milyar dolar olan ihracatı, 2015 yılında 54 milyar dolara düşmüştür. İthalatı ise, 2011 yılında 64 milyar dolarla maksimum düzeye ulaşmış, ancak müteakip yıllarda düşmüştür.

Nijerya'nın Dış Ticareti (Milyar Dolar)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
İhracat	126	143	91	98	56	35
İthalat	64	36	44	54	41	30
Dış Ticaret Hacmi	190	179	135	152	97	65
Dış Ticaret Dengesi	+62	+107	+47	+44	+15	+5

Kaynak: Trademap (2017 yılı Mayıs)

Uluslararası Ticaret Merkezinin verilerine göre Nijerya'da yıllar itibariyle değişmekle beraber ihracatın %95'ini petrol ve doğal gaz ihracatı oluşturmaktadır. Hidrokarbon dışında en önemli ihracat kalemi ise kakaodur. Hükümet her ne kadar ihracat kalemlerini çeşitlendirmeyi amaçlamakta ise de bu konuda pek başarılı olamamıştır.

4.1.2. Başlıca Ürünler İtibariyle Nijerya'nın İhracatı (Bin Dolar)

Ürün Adı	2014	2015	2016
Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler	90.142.810	42.561.661	31.709.120
Kakao ve kakao müstahzarları	810.184	610.484	302.979
Yağlı tohumlar ve yağlı meyveler; çeşitli tahıllar, tohumlar ve meyveler	531.391	354.153	121.664
Tütün ve üretilen tütün yerine geçen maddeler	131.730	102.534	117.588
Gübreler	3.756	31.913	62.194
Balıklar, kabuklular, yumuşakçalar ve diğer su omurgasız hayvanlar	90.047	75.019	58.879
Ham deri ve deriler (kürkler hariç) ve deri	573.172	159.318	48.356
Plastik maddeler ve bunların parçaları	106.659	44.604	38.906
Kauçuk ve bunların parçaları	92.664	63.390	37.696
Alüminyum ve bunların parçaları	143.920	65.444	33.249
Yenilebilir meyve ve fındık; kabuklu meyve veya kavun soyma	92.132	72.593	32.582
Tuz; sülfür; toprak ve taş; sıva malzemeleri, kireç ve çimento	5.854	21.331	29.405

Tahılların, unların, nişastaların veya sütlerin müstahzarları; pastacılık ürünleri	53.624	56.014	25.665
Kurşun ve eşyalar	73.176	39.279	24.092
İçecekler, alkollü içecekler ve sirke	28.541	18.313	19.109
Muhtelif kimyasal ürünler	28.073	24.096	18.790
Ağaç ve ahşap eşyalar; odun kömürü	85.897	46.294	16.000
Sabun, organik yüzey aktif maddeler, yıkama müstahzarları, yağlayıcı müstahzarlar	8.385	15.451	15.654
Gıda endüstrilerindeki kalıntılar ve atıklar; hazır hayvan yemi	20.050	15.872	15.400
Diğer hazırlanmış tekstil ürünleri; setleri; giyilen giysiler ve giyilen tekstil ürünleri	696.585	1.401	15.008
Makine, mekanik cihazlar, nükleer reaktörler, kazanlar; parçaları	622.500	111.893	13.539
Cam ve cam eşyalar	18.783	30.940	11.361
Cevher, cüruf ve kül	25.697	22.906	10.597
Demir veya çelikten eşya	95.178	53.507	10.435
Hazırlanmış tüyler ve tüller veya tüylerden yapılmış ürünler	1.745	7.161	10.207

Kaynak: TradeMap

4.1.3. Başlıca Ürünler İtibariyle Nijerya'nın İthalatı (Bin Dolar)

Ürün Adı	2014	2015	2016
Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler	7.310.193	6.243.913	9.840.579
Makine, mekanik cihazlar, nükleer reaktörler, kazanlar; parçaları	6.920.509	5.279.593	6.156.015
Elektrikli makina ve cihazlar ve bunların parçaları; ses kayıt cihazları ve çoğaltıcılar, televizyon	3.406.489	2.710.750	2.362.001
Demiryolu veya tramvay taşıtları, bunların aksam ve parçaları hariç diğer taşıtlar	4.310.635	2.566.826	1.629.478
Plastik maddeler ve bunların parçaları	2.102.464	1.532.281	1.468.677
Hububat	2.377.364	1.749.345	1.256.290
Gemiler, tekneler ve yüzen yapılar	820.223	415.703	885.850
Demir veya çelikten eşya	1.759.602	1.204.262	810.117
Şekerler ve şekerleme	919.998	669.937	804.474
Balıklar, kabuklular, yumuşakçalar ve diğer su omurgasız hayvanlar	1.204.368	1.156.905	619.809
Organik kimyasallar	729.780	606.752	561.201
Muhtelif kimyasal ürünler	894.046	730.867	539.882
Demir ve çelik	1.279.158	940.605	498.944
Eczacılıkla ilgili ürünler	397.760	428.235	491.705
Kağıt ve mukavvalar; kağıt hamuru, kağıt veya mukavvadan eşya	763.115	549.017	483.300
Optik, fotografik, sinematografik, ölçme, kontrol, hassas, tıbbi veya cerrahi	389.865	439.611	445.413

Uçucu yağlar ve resinoidler; parfümeri, kozmetik veya tuvalet müstahzarları	460.254	354.841	425.870
Süt ürünleri; kuş yumurtaları; doğal bal; hayvansal kökenli yenilebilir ürünler	835.703	484.222	414.674
Uçak, uzay aracı ve parçaları	100.897	35.565	406.400
Kauçuk ve bunların parçaları	596.672	381.622	332.644
İnorganik kimyasallar; kıymetli metallerin, nadir toprak metallere organik veya inorganik bileşikler	299.423	265.291	286.614
Hayvansal veya bitkisel katı ve sıvı yağlar ve bunların bölünme ürünleri	546.904	374.269	278.341
Alüminyum ve bunların parçaları	508.602	355.284	276.598
Çeşitli yenilebilir müstahzarlar	264.589	242.470	260.059

Kaynak: TradeMap

4.1.4. Başlıca Ülkeler İtibariyle Nijerya'nın İhracatı (Bin Dolar)

Nijerya'nın ihracattaki en önemli pazarları Hindistan, ABD, İspanya, Fransa ve Hollanda'dır. Ülkemiz ise %0,5 ile 22. sıradadır.

	Ülkeler	2014	2015	2016
1	Hindistan	15,663,352	10,233,803	7,407,498
2	ABD	3,935,445	2,003,775	4,376,568
3	İspanya	8,624,936	5,124,580	3,528,302
4	Fransa	5,465,730	3,266,290	2,365,676
5	Hollanda	8,682,102	5,402,823	2,124,353
6	G. Afrika	5,135,808	4,579,049	2,069,886
7	Almanya	5,305,428	2,185,206	1,508,843
8	Brezilya	9,495,353	4,633,120	1,305,142
9	Endonezya	3,306,301	1,288,156	1,287,967
10	Kanada	396,797	814,954	1,187,584
11	İngiltere	4,032,722	2,173,267	1,150,872
12	Çin	2,658,355	1,237,368	908,837
...
22	Türkiye	134,415	189,985	157,814

Kaynak: Trade Map (2017 Mayıs)

4.1.5. Başlıca Ülkeler İtibariyle Nijerya'nın İthalatı (Bin Dolar)

Nijerya'nın ithalatındaki başlıca ürünler; petrol yağları, telefonlar, buğday, ilaçlar ve otomobillerdir. Nijerya'da son yıllarda 8-10 yaşında kullanılmış araçların ithalatında artışlar yaşanmaktadır. En çok ikinci el araba ABD'den ithal edilmektedir.

Ayrıca, özellikle ABD'den ithal edilen traktör ithalatlarının da önemli bir kısmını ikinci el traktörler oluşturmaktadır. Nijerya'da, önümüzdeki yıllarda otomotiv yedek parçaya olan ithalatta önemli artışlar olması beklenmektedir.

	Ülkeler	2014	2015	2016
1	Çin	15,393,564	13,715,724	10,063,893
2	Hollanda	3,502,172	3,256,064	2,490,609
3	Belçika	2,181,214	1,967,653	2,095,628
4	ABD	5,967,789	3,437,953	1,875,382
5	Hindistan	2,872,163	2,286,611	1,742,861
6	İngiltere	2,271,627	1,620,696	1,301,232
7	Fransa	2,018,083	1,438,223	1,279,774
8	Almanya	1,852,244	1,164,420	873,296
9	Brezilya	955,469	688,377	731,353
10	Malezya	388,696	709,060	714,360
11	Hong Kong	578,494	802,146	683,670
12	İtalya	1,287,768	799,740	546,069
...
20	Türkiye	439,829	313,984	241,609

Kaynak: Trade Map (2017 Mayıs)

TÜRKİYE İLE TİCARET

5.1. TÜRKİYE İLE TİCARET

Nijerya ile olan dış ticaretimiz ülkemiz aleyhine açık vermektedir. 2011-2014 dönemindeki iki ticaret hacmindeki artış seyri, 2015 ve 2016 yıllarında yerini düşüşe bırakmış, hem ihracatımız hem de ithalatımız azalmıştır.

5.1.1. Türkiye - Nijerya Dış Ticaret Verileri (Bin Dolar)

YILLAR	İHRACAT	İTHALAT	HACİM	DENGE
2010	250.602	602.557	853.159	-351.955
2011	393.837	823.203	1.217.040	-429.366
2012	439.829	1.123.944	1.563.773	-684.115
2013	412.666	1.119.061	1.531.727	-706.395
2014	439.829	2.043.854	2.483.683	-1.604.025
2015	313.984	831.209	1.145.193	-517.225
2016	241.609	440.521	682.130	-198.912

Kaynak: TÜİK

5.1.2. Türkiye'nin Nijerya'ya İhracatında Başlıca Ürünler (Bin Dolar)

2016 yılında Nijerya'ya gerçekleşen yaklaşık 242 milyon dolarlık ihracatımızın %11'ini demir-çelik ürünleri oluşturmuş, bu ürün grubunu sırasıyla alçılar ve hijyenik ürünler (havlu ve bebek bezleri) takip etmektedir.

Ürünler (ilk 10 ürün)	2014	2015	2016
Demir veya çelikten inşaat ve inşaat aksamı; inşaatta kullanılmak üzere hazırlanmış demir veya çelik	34.756	22.628	18.659
Alçı taşı, anhidrit ve alçılar	15.983	14.106	12.531
Hijyenik havlular, tamponlar, bebek bezleri ve benzeri hijyenik eşya	20.595	15.140	11.335
Diğer şekerler (kimyaca saf laktoz/maltoz/glikoz/fruktoz), şeker şurupları, suni bal	2.060	11.503	8.933
Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde ürünleri	19.799	16.101	7.750
Nişastalar ve inülin	3.535	3.483	6.864
Elektrik transformatörleri, statik konvertörler	22.951	9.425	6.861
Akrilik polimerleri (ilk şekillerde)	5.868	5.551	6.338
İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler	15.791	7.141	5.135
Diğer mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	7.624	8.119	4.471

Kaynak:TÜİK

5.1.3. Türkiye'nin Nijerya'ya İthalatında Başlıca Ürünler (Bin Dolar)

Nijerya'dan ithalatımızda hidrokarbon ürünlerinden sonraki önem arz eden başlıca ürün yağlı tohumlar ve meyveler grubudur.

Ürünler (ilk 5 ürün)	2014	2015	2016
Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	625.547	439.910	299.728
Diğer yağlı tohumlar ve meyveler	100.252	133.932	126.847
Koyun ve kuzuların dabaklanmış veya crust (ara kurutmalı) derileri (yünü alınmış)	8.934	11.118	4.133
Odun kömürü	351	1.765	3.761
Kakao dane ve kırıkları (ham/kavrulmuş, bütün/kırık)	0	3.135	3.395

Kaynak:TÜİK

KONYA İLE TİCARET

6.1. KONYA İLE TİCARETİ

6.1.1.Konya – Nijerya 2016 Yılı İhracat Kalemleri

S.N.	ÜRÜN ADI	DOLAR
1	Eczacılık ürünleri	1.979.168
2	Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları	1.333.059
3	Süt ürünleri, yumurtalar, tabii bal, diğer yenilebilir hayvansal menşeli ürünler	409.500
4	Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı	391.651
5	Alüminyum ve alüminyumdan eşya	217.835
6	İnorganik kimyasallar, kıymetli metal, radyoaktif element, metal ve izotopların organik-anorganik bileşikleri	208.826

7	Demir veya çelikten eşya	183.573
8	Mobilyalar, yatak takımları, aydınlatma cihazları, reklam lambaları, ışıklı tabelalar vb, prefabrik yapılar	159.583
9	Kakao ve kakao müstahzarları	137.152
10	Seramik mamulleri	68.707
11	Silahlar ve mühimmat, bunların aksam, parça ve aksesuarı	51.500
12	Plastikler ve mamulleri	50.386
13	Ham postlar, deriler (kürkler hariç) ve köseleler	43.111
14	Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları, aksam-parça-aksesuarı	41.169
15	Ağaç ve ahşap eşya, odun kömürü	37.006
16	Optik, fotoğraf, sinema, ölçü, kontrol, ayar, tıbbi, cerrahi alet ve cihazlar, bunların aksam, parça ve aksesuarı	35.645
17	Şeker ve şeker mamulleri	32.030
18	Hububat, un, nişasta veya süt müstahzarları, pastacılık ürünleri	30.808
19	Başlıklar ve aksamı (şapka, kasket, koruyucu başlıklar vb.)	24.485
20	Taş, alçı, çimento, amyant, mika veya benzeri maddelerden eşya	14.611
21	Dokunabilir maddelerden hazır eşya, takımlar, kullanılmış giyim ve dokunmuş diğer eşya, paçavralar	11.271
22	Halılar ve diğer dokumaya elverişli maddelerden yer kaplamaları	3.710
23	Vatka, keçe ve dokunmamış mensucat, özel iplikler, sicim, kordon, ip, halat ve bunlardan mamul eşya	2.915
24	Kağıt ve karton, kağıt hamurundan, kağıttan veya kartondan eşya	2.320
25	Gıda sanayiinin kalıntı ve döküntüleri, hayvanlar için hazırlanmış kaba yemler	1.787
26	Organik kimyasal ürünler	1.542
27	Sebzeler, meyvalar, sert kabuklu meyvalar ve bitkilerin diğer kısımlarından elde edilen müstahzarlar	852
28	Çeşitli mamul eşya (hijyenik havlu, bebek bezi, kalem, çakmak, fermuar, fırça vb.)	761

6.1.2.Konya – Nijerya 2016 Yılı İthalat Kalemleri

S.N.	ÜRÜN ADI	DOLAR
1	Yağlı tohum ve meyveler, muhtelif tane, tohum ve meyveler, sanayide ve tıpta kullanılan bitkiler, saman ve kaba yem	12.318.062
2	Ağaç ve ahşap eşya, odun kömürü	6.008
3	Mobilyalar, yatak takımları, aydınlatma cihazları, reklam lambaları, ışıklı tabelalar vb, prefabrik yapılar	5.251
4	Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları	1.964
5	Demir veya çelikten eşya	520
6	Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları, aksam-parça-aksesuarı	443

6.1.3.Türkiye-Nijerya-Konya Yıllara Göre İthalat / İhracat Rakamları

Türkiye- Nijerya Rakamları

	2014	2015	2016
İhracat Dolar	439.828.875	313.984.489	241.603.577
İthalat Dolar	134.414.557	189.985.462	157.814.199

Konya-Nijerya Rakamları

	2014	2015	2016
İhracat Dolar	4.110.860	5.263.967	5.475.133
İthalat Dolar	5.317.106	11.157.266	12.332.248